

odbornou činnost, organizují zahraniční exkurze, stáže a výměnné pobyty. Podle statistiky MŠMT studovalo ve školním roce 2013/2014 ve středních školách podle individuálního vzdělávacího plánu celkem 205 mimořádně nadaných žáků (v meziročním srovnání o 38 více), z toho 30 na nižším stupni víceletého gymnázia. V hospitované výuce 58,2 % pedagogů (o 16 % více než ve školním roce 2012/2013) uvedlo, že ve svém předmětu připravuje žáky na účast v olympiádách a dalších soutěžích. Ve více než třech čtvrtinách inspektovaných oborů odborného vzdělávání (78,4 %) se žáci účastnili odborných oborových soutěží.

3.2.4 Motivace a podpora rozvoje osobnosti žáka

Pro úspěšnou motivaci žáka ke vzdělávání jsou rozhodující používané metody a formy práce, jednoznačné stanovení cíle vzdělávání, dostatečná názornost ve výuce, diferenciaci podle schopností žáků, poskytování zpětné vazby a efektivní práce s chybou.

Ve většině hospitovaných hodin učitelé preferovali formu hromadné (frontální) výuky (91,5 %), doplněnou o samostatnou práci žáků (53,5 %), případně individualizovanou výuku 7,2 %). Skupinová a kooperativní výuka žáků se vyskytovala méně často (23,0 %).

Z vyučovacích metod pedagogové upřednostňovali vysvětlování a výklad (86 %), následoval rozhovor se žáky (56,8 %) a práce s textem (49,9 %). Ve třetině vyučovacích hodin učitelé zařazovali dovednostně-praktické a aktivizující metody.

Z výše uvedeného vyplývá, že ve sledované výuce ve středních školách již tradičně jednoznačně dominovala metoda výkladu a vysvětlování a rozhovor se žáky, a to formou frontální výuky. I když ostatní metody a formy výuky byly využity v podstatně menší míře, pozitivním jevem je poměrně časté zastoupení dovednostně-praktických metod doplňovaných formou samostatné práce žáků, případně skupinovou výukou.

Tabulka 33

Ukazatele kvality hospitovaných hodin (v %)

Ukazatel	
Výuka je vedena věcně a odborně správně	98,6
Ve třídě panuje příjemná atmosféra	97,3
Cíl hodiny je jasně stanoven a žáci s ním byli srozumitelně seznámeni	92,8
Učivo je procvičováno, upevňováno	91,4
Výuka vede k rozvoji klíčových kompetencí	91,2
Využité metody a formy práce jsou efektivní (zejm. ve vztahu k naplnění stanoveného cíle)	89,7
Formy a metody jsou vhodně voleny s ohledem na žáky	89,3
Ve výuce jsou využívány vhodné pomůcky	84,7
Chyby jsou využívány pozitivně	84,5
Vzdělávání je propojeno s praxí a životními situacemi	83,8
Hodnocení poskytuje žákům průběžnou zpětnou vazbu	80,6
Vzdělávání souvisí s ostatními oblastmi/předměty	75,5
Diferencované nároky a požadavky podle schopností a možností žáka	64,1
Ve výuce je využíváno sebehodnocení a/nebo vzájemné hodnocení žáků	23,7

V oborech vzdělání ukončených závěrečnou zkouškou vykazovala většina ukazatelů horší úroveň než v gymnáziích a v odborných oborech vzdělání s maturitní zkouškou. Lepší výsledek byl zjištěn v propojení vzdělávání s praxí a životními situacemi.

